

Rendkívüli közgyűlés határozott a Fehértó levezetése ügyében.

Szege törvényhatósági bizottsága szerdán délután rendkívüli közgyűlésre ült össze, hogy tanácskozzék a Fehértó vizének levezetéséről. A rendkívüli közgyűlést tudvalevőleg dr. Becsey Károly és 52 bizottsági tag kérésére hívta össze a főispán. Ha jellemezni akarjuk magát a közgyűlést, azt mondhatjuk róla, hogy ez az alapos, jól átgondolt, tárgyilagos beszédek közgyűlése volt. És az elhangzott beszédek objektivitásából, a szenvedély mentességéből lehet látni, hogy ez az ügy mindenki előtt ismeretes a legapróbb részletekig, mindenkinek a szívében fekszik és mindenki foglalkozott, sőt komolyan és alaposan foglalkozott vele.

A Fehértó levezetésével kapcsolatban fölmerült a vadvizek kérdésének végleges rendezése is. Ez természetesen csak a jövőben fog megtörténni, de már maga az a tény, hogy illetékes helyen beszéltek róla és lépések megtételét határozták el, szintén haladást jelent.

A rendkívüli közgyűlésről a következő tudósítást közöljük:

Dr. Cicatricis Lajos főispán a rendkívüli közgyűlést délután fél öt órakor nyitja meg. Taschler Endre főjegyző jelenti, hogy dr. Becsey Károly és 52 bizottsági tag kérték a rendkívüli közgyűlés összehívását a fehértói árvízveszedelem dolgában. Ismerteti az indítványt, majd beterjeszti a tanács következő javaslatát:

(A tanács javaslata.)

Javasolja a tanács, mondja ki a közgyűlés, hogy

I. a dr. Becsey Károly és társai indítványának 2. és 3. pontjára vonatkozólag tudomásul veszi, hogy a matyhidi zsilip a fehértói vizek lefolyására az indítvány beadása óta kinyitott és hogy a ludvári szivattyutelep teljes munkaerejével működésbe lépett.

II. Kimondja a közgyűlés, hogy a fehértói csatornának kitisztítása és kimélyítésére a katonai műszaki szakértőnek és a mérnöki hivatalnak együttes tervezetét fogadja el, fölhatalmazza a város tanácsát, hogy a csatorna kitisztítására szükséges gépezetet beszeresse, a nád kiégetésével és a csatorna kimélyítésével járó munkálatokat teljesítse; a szükséges költségeket a költségvetés rendkívüli alapja terhére megszavazza, fentartván azt a jogát, hogy a bekövetkezendő tárgyalások fejleményéhez képest ennek megterítését a szegedi ármentesítő és belvizszabályozó társulattal szemben követelhesse.

III. Minthogy a most elrendelt intézkedések csak a közvetlen veszély ellen nyújtanak ideiglenes védelmet, szükséges, hogy a vadvizek által okozott károk ellen a most fenyegetett földek a jövőben állandó védelemben részesüljenek. Ehhez pedig az egész Duna-Tisza közötti vadvizek rendszeres, egyöntetű szabályozása szükséges, amely munkálat az érdekeltségbe kerülő területek nagysága, a több törvényhatóság területére való kiterjedése s ebből folyólag a különböző érdekek összeütközése, a költségek nagysága, az egységes vezetés szükségessége miatt társulati úton sikerrel megoldhatónak

nem látszik. Ugyanezért a közgyűlés felirati kérelemmel fordul a m. kir. kormányhoz az iránt, hogy a Duna-Tisza köz belvizének rendezését állami földadatnak kimondani s a kérdést törvényhozási úton rendezni méltóztassék. Ehhez a kérelemhez a közgyűlés csatlakozásra szólítja fel Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Csongrád, Bácsbodrog vármegyék és Hódmezővásárhely, Szabadka és Baja városok közönségét.

IV. Mondja ki a közgyűlés, hogy a ludvári zsilip és szivattyutelep számára Csongrád vármegye alispánja által 1905 évi július 8-án kiadott kezelési szabályok egy részét már a mai viszonyokhoz alkalmazhatónak nem találja. Megkeresni rendeli ezért az alispáni hivatalt a szóban forgó kezelési szabályok 3. és 4. §-ának oly értelmű módosítása iránt, hogy a matyhidi zsilip nyitva hagyható legyen mindaddig, amíg a holt-tisza kánya vízszintje a 3 métert el nem éri és hogy a ludvári zsilip köteles legyen a szivattyuzást a jelenlegi 3.20 m. vízmagasság helyett már akkor elkezdni, ha a holt-kanyar vízszintje a 2 m. magasságot eléri.

A szükséges intézkedések végrehajtásával a közgyűlés a város tanácsát bizza meg.

A tanács javaslatához elsőnek dr. Becsey Károly szól hozzá.

(Az Ármentesítő Társulat kötelességmulasztása.)

— Átvizsgálta — ugymond — az Ármentesítő Társulat mult működését és arról győződött meg, hogy a társulat nem teljesítette azt a kötelességét, amely az alapszabályaiban elő van írva. Nem foglalkozott a társulat különösen a szegedi érdekeltség körébe tartozó belvizek levezetésével, már pedig az alapszabályok harmadik pontja világosan kimondja, hogy a társulat köteles mindazon területeket, melyek előbb a három társaság hatáskörébe tartoztak, ármentesíteni és azoktól az árvízveszedelmet elhárítani. A társulat működéséről csak annvit tudott megállapítani, hogy munkája nem terjedt ki másra, mint a tiszai védgátak fenn-tartására és semmit sem tett a Fehértóban összegyűlemlő víz levezetésére. A baj okát először is itt kell keresni.

Hogy a Fehértóban ma ily nagy a víz, annak az is az oka, hogy a levezető csatornát, mióta az elkészült, sem a város, sem a társulat nem gondozta. Azóta nemcsak hogy náddal nőtt be, de a csatorna fenéke is megszűkült 80 centiméterrel. Nem hailandó botot venni és keresni a bünöst, bár azt is megtehetné, mert a bekövetkezett nagy károk miatt a bünös megérdemelné a legszigorubb büntetést és a maga részéről a legerősebb eszközök alkalmazásától sem riadna vissza.

Az Ármentesítő Társulat vezetésében több ízben állott be változás. Ha a jelenlegi vezetőség is azt az utat követi, melyet eddig követtek, akkor azt mondaná, hogy inkább társulat nélkül, mint ezzel a társulattal. Aki a legnagyobb hibákat követték el, már felelősségre nem vonhatók, már meghaltak. De vannak olyan hibák, amelyekért a mostani vezetőségnek is felelni kell. A vezetőségnek látnia kellett volna, hogy milyen károkat okoznak a Pestmegyéből özönlő vadvizek és mégsem gondoskodott a vizek apasztásáról, melyet pedig elvégezhetett volna akár a kormány, akár az érdekeltség, akár a város támogatásával.

(Mit kellett volna tenni?)

Azok az intézkedések, — mondta tovább

dr. Becsey — melyeket a tanácsi javaslat sorol fel, az azonnali segítségre vonatkoznak, de tényleg alig segíthetnek a bajon. Szerinte igen nagy károktól lehetett volna megmenekülni akkor is, ha csak ebben az évben, de legalább megfelelő időben törtétek volna védőintézkedések, ha gondoskodtak volna a szivattyutelep üzemben tartásáról és arról, hogy a Matvér zsilipje nyitva maradjon. Igaz ugyan, hogy ez utóbbira van egy szabály, de ha egy kis előrelátással birt volna, a tanács a saját hatáskörében intézkedhetett volna ez ellen is.

Szege város közönsége, mint legnagyobb birtokos, képviselve van az Ármentesítő Társulatban. Nem akar senkit sem bántani, de csodálkozik, hogy az, aki Szeget városát oly nagyon szereti, itt nem látta meg a bajokat és elnézte, hagyta a dolgot. Különben aki szintén látta és tapasztalhatta már tavaly, hogy a Fehértó vize azért maradt meg nyáron is, mert nem jó a levezető csatornája, a polgármester, mint vízjogi hatóság kitisztíthatta volna. A törvényhatósági bizottság egyik tagja még az ősz előtt felhívta a vízjogi hatóság figyelmét a Fehértó csatornájának kitisztítására. Ettől a bizottsági tagtól halotta, hogy nem az volt a baj, hogy a csatorna széle be volt növe náddal, hanem az, hogy a meder beiszaposodott és hogy a beömlésnél a két partot összekötő rendes átjárót csinálták. Természetes, hogy így nem folyhatott le a víz.

Ezután a tanácsi javaslat egyes pontjait részletes bírálat alá veszi. A matvéri zsilipet csak 20 centiméternyire nyitották fel. Ennek semmi értelme nincs. Csak úgy lehet segíteni, ha a zsilipet teljesen felnyitják és a szivattyút állandóan működésben tartják. Kotrógép beszerzését sem helyesli. Ennek leszállítása hónapokig, sőt évekig is eltart. Ezekkel szemben elfogadja a tanácsi javaslatnak azt a pontját, amely a kormányhoz küldendő fölratról szól. Van ugyan radikálisabb megoldás is, még pedig az, hogy állami kezelésbe kellene venni az összes ármentesítő társulatokat. Hozzájárul ahhoz az intézkedéshez is, mely a zsilipkezelési szabályzat megváltoztatására vonatkozik, esetleg miniszteri biztos kiküldését kéri a törvényhatósági bizottság.

Végül a felelősség megállapításának kérdésével foglalkozik. A tanácsnak már a saját hatáskörében intézkedni kellett volna annak földerítésére, hogy a mulasztásokért kit terhel a felelősség. Fentartja indítványának harmadik pontját, hogy a közgyűlés rendelje el a vizsgálatot.

(Pótindítványok.)

Dr. Becsey Károly után dr. Fajka Lajos szólalt fel és indítványozta, hogy a tanyai rendőrséget szaporítsák annak megakadályozására, hogy a szomszéd községbeliek a vizet ne bocsássák a Fehértóba, ezenkívül miniszteri biztos kiküldését tartja szükségesnek. Kiss Gyula dr. Becsey Károly indítványát fogadja el. Jározy Sándor szerint első dolog az legyen, hogy a vizet eltávolítsák és a szivattyúk számát szaporítsák. Tóth Mihály főmérnök a tanács javaslata mellett szólal föl.

(A polgármester válasza.)

Az elhangzott beszédekre dr. Somogyi Szilveszter polgármester válaszol. Helyesli Jározy indítványát. A víz eltávolításáról tárgyalt is a miniszteriumban, azonban a szénhiányon megakadt az ügy. Fajka indítványaira azt válaszolja, hogy a rendőrséget nem lehet szaporítani, mert nincs ember, kormánybiztost pedig a miniszterium nem küld ki. A város azonban a katonai rendőrséget fogja igénybevenni, erről már folyik is tárgyalás.

Ezután dr. Becsey Károly felszólalásaita tér át. Ha dr. Becsey a folyammérnök,